

Rektor
Ylva Fältholm

Yttrande

2025-06-04
HIG-STYR 2025/132:1
U2025/00401

Utbildningsdepartementet
Universitets- och högskoleenheten
u.remissvar@regeringskansliet.se
u.gv.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över Ett likvärdigt betygssystem (SOU 2025:18)

Högskolan tackar för möjlighet att yttra sig över utredningen om likvärdiga betyg och meritvärden.

Det är en och omfattande utredning som berör hela utbildningssystemet. Vi väljer att fokusera på de delar som direkt berör tillträde till högre utbildning.

Övergripande synpunkter

Vi ser positivt på utredningens ambition att förbättra rättssäkerheten och likvärdigheten i det svenska betygssystemet. De föreslagna förändringarna har potential att reducera betygsinflation och stärka förutsättningarna för en transparent och rättvis meritvärdering, vilket i förlängningen kan förbättra urvalet till högre utbildning. Ett mer jämställt och likvärdigt betygssystem kan bättre återspegla studenternas faktiska kunskaper.

Vi vill särskilt uppmärksamma förslaget att införa en numerisk betygsskala från 1- 10 och att betyget underkänt tas bort. Vi delar betänkandes slutsats om att ett underkänt betyg riskerar att stigmatisera elever och bidra till en självbild som inte stämmer överens med elevernas resultat som helhet. Förslaget med ett mer fingradigt betygssystem och ett samlat betygsvärde som motsvarar examensmålen gör troligt att eleverna kompenserar svagare områden med andra delar där de är starkare och på så sätt når upp till godtagbara kunskaper. Detta gör troligt att fler studenter kan bli behörig till högre utbildning.

Behörighetskrav till högre utbildning

Vi stödjer införandet av nationella slutprov som en del av behörighetskraven, då detta kan bidra till att säkerställa att studenter som antas till högre utbildning har tillräckliga ämneskunskaper och därmed bidrar positivt till genomströmning. Förslaget att nationella prov, om de finns i ämnet, ska ligga till grund för särskild behörighet är också något som kan bidra positivt till genomströmningen. En utmaning som behöver analyseras vidare för att förslaget ska få avsedd effekt är att de nationella proven utformas så att de stämmer överens med de kompetenser som efterfrågas i högre utbildning.

Meritvärdeskalibrering och betygssättning

Förslaget att låta meritvärde ersätta betyg vid urval och platsfördelning ser vi som positivt. Betänkandet gör trovärdigt att kalibrera betyg mot nationella prov är en viktig åtgärd för att öka jämförbarheten och minska betygsinflation. Det är dock inte helt klart för oss hur kalibreringen i verkligheten kommer att se ut vilket gör det svårt att förutse hur det kommer att påverka antagningen till högskolan.

Nationella slutprov och deras betydelse

Införandet av fler nationella slutprov kan bidra till ökad objektivitet i betygssystemet.

Effekter på högskolans antagningssystem

Vi stödjer en mer enhetlig och transparent meritvärdesberäkning samtidigt som vi anser att förändringar bör införas gradvis för att minimera negativa effekter på antagningsförfarandet. Förslaget om att UHR ska ansvara för genomförande och implementering avseende de delar som rör högre utbildning är bra. Det kan även förväntas att antalet frågor kopplat till studievägledning och antagning ökar under en övergångsperiod.

Remissyttrandet har beretts av kanslichef, Björn Karlsson.

ed vänlig hälsning

HÖGSKOLAN I GÄVLE

Rektor